Rij vrouwenwerk in de fabriek niet in de wielen !

Wij willen bij deze nogmaals jullie aandacht vragen voor de vrouwenbedrijven in de gekraakte fietsenfabriek. Jullie moeten je goed gaan realiseren dat de ontruiming van deze woon- en werkplaats, ook de ontruiming van twee nieuwe vrouwenprojekten betekent!

Deze twee vrouwenbedrijven zijn: een zeefdruksterij en een vrouwenelectriciteitsgroep. Beide projekten worden door en voor vrouwen opgezet. Dit is geen toeval maar een bewuste keuze. Onze manier van denken en voelen moet ook duidelijk zijn in ons werk. Wij zijn actief binnen de vrouwenbeweging en onze ideeen over vrouwenbedrijven zijn geïnspireerd door wat andere vrouwen daar in de loop van de tijd over gezegd en geschreven hebben. Wij zien met deze projekten de mogelijkheid om vrouwen te ondersteunen in haar acties en werk door het niet-commercieel drukken van posters en kaarten en het overdragen van kennis. Kennis die in ons geval, drukken en electriciteitsleer, altijd in handen van mannen is geweest. Door het opzetten van onze bedrijven dragen we ertoe bij dat deze kennis toegankelijk wordt voor vrouwen. Wij willen kortom een onderdeel zijn van een groeiend vrouwencircuit. De vrouwen van de zeefdruksterij hebben op dit ogenblik al twee opdrachten binnen. Door de dreigende ontruiming is er nu geen tijd om met de inrichting van de ruimte en de uitvoering van de opdrachten te beginnen. Terwijl wij ons liever bezighouden met deze positieve en leuke werkzaamheden dwingen jullie ambtenaren en B&W ons om onze energie te richten op de verdediging van ons pand. Jullie rijden opnieuw vrouwenwerk in de wielen.

Het frustrerende hiervan is dat de meeste mensen en organisaties zich in vrijblijvende gesprekken lovend uitlaten over het vrouwenwerk in de wijk of stad. Ze juigen, zoals het progressieve instellingen betaamd nieuwe initiatieven op dit terrein van harte toe. De gemeente Rotterdam slaat zich op de borst omdat er volgens hun nog niet bezuinigd is op de post vrouwenwerk.

Nu merken wij daar normaal, maar zeker nu verdraaid weinig van. Een positieve houding en opstelling tegenover de vrouwen in de fabriek is ver te zoeken geweest. Inplaats daarvan was er de starre houding van de projektgroep die een sloopbesluit neemt, de tegenwerking van de bewonersorganisatie en een brief van het stadhuis met het verzoek het pand te verlaten. Het is zo langzamerhand wel duidelijk dat vrouwenprojekten een luxe zijn. In goede tijden is het een aardig stokpaardje, in slechte tijden moet het wijken voor echt belangrijker zaken.

Wij zijn dat zat. Wij vragen, of beter we eisen de ruimte die ons toekomt. Wij willen in de fabriek aan het werk en het ontruimingsbevel van de baan. Wij willen dat jullie, die verantwoordelijk zijn voor deze beslissing je van die verantwoordelijkheid goed bewust zijn. Met de sloop van de fabriek slopen jullie initiatieven, vrouweninitiatieven. We verwachten steun, vooral van de vrouwen binnen het ambtelijk apparaat.

Rooie Vrouwen, vrouwen van de linkse fracties steun ons! Laat jullie stem horen. Stop de sloop, stop de dreigende ME-ontruiming. Zet niet opnieuw overheidsgeweld in tegen vrouwen. Laat ons de ruimte die ons toekomt.

Dit is een affiche gemaakt door de vrouwenzeefdruksterij.

De Fietsenfabriek in het Oude Noorden

Jensiusstraat 5

gekraakt

bedrijfs-verzamelgebouw

voor

wonen

werken

kunst

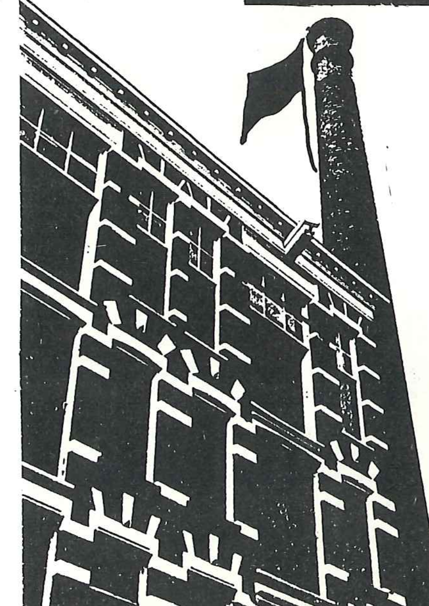
kultuur

enz.

DE FABRIEK

Wij gaan dóór

Bewonersorganisatie en projektburo namen onzorgvuldig sloopbesluit. Nu zegt burgemeester: vòòr 20 januari stoppen met aktiviteiten

Wij eisen:

- uitstel sloop
- tijdelijke ingebruikgeving totdat nieuwbouw kan starten
- tijd om de haalbaarheid van onze plannen aan te tonen.

De fabriek

Wat is er aan de hand?

Wij, zo'n dertig mensen uit het Oude Noorden willen aan het werk. We willen iets nuttigs doen.
We hebben ieder voor zich plannen gemaakt. Sommigen van ons zijn er nog maar een paar maanden mee bezig, anderen al jaren: bezig een bedrijfje op te zetten, druk met schilderen of beeldhouwen, bezig met tejaterprodukties, een winkeltje van de grond krijgen etcetera.
Bij de een loopt 't al zo'n beetje, de ander moet de grote stap nog zetten.
Sommigen van ons willen een bedrijf beginnen waarvan ze kunnen leven, anderen willen op ideeële basis een funktie vervullen en anderen willen gewoon een atelier huren.
Maar allemaal zaten we met hetzelfde probleem: een geschikte en betaalbare ruimte vinden.
We hebben overal rondgekeken, ons ingeschreven bij verschillende instanties, mensen afgebeld. Maar, betaalbare en geschikte ruimte is niet of nauwelijks te vinden.

En dat bracht ons bij elkaar in de fietsenfabriek.

Positieve bijdrage

De 'voormalige' fietsenfabriek, een groot gebouw, technies nog goed. Aan alle kanten deuren zodat iedereen gemakkelijk zijn/haar eigen zaakje kan bereiken. Prachtige ruimtes.
Dat stond leeg in het Oude Noorden, de wijk waar we wonen.
Daar zijn we dus, het afwachten moe, aan de slag gegaan om onze plannen te realiseren.
Gekraakt.

Hoewel het nieuwbouwplan van de gemeente pas over -op zijn vroegst- een jaar kan worden uitgevoerd en ondanks het feit dat wij aan een jaar tijdelijk gebruik véél zouden hebben kregen wij een ontruimingsbevel van onze burgemeester.
Er moet gesloopt worden, heet 't en wel op zo kort mogelijke termijn, in het belang van de 'ongestoorde voortgang' van de stadsvernieuwing.
En dat terwijl wij alleen een positieve bijdrage willen leveren aan dat proces en wij het gebouw -in ieder geval voor de periode totdat nieuwbouw kan starten- in bedrijf willen houden.

Het is onbegrijpelijk dat zelfs een tijdelijk gebruik, waar niemand last van heeft integendeel, waar iedereen baat bij heeft, ons wordt geweigerd.

Er is geen reden voor overhaaste sloop. Er is alle reden voor een serieuze diskussie over de toekomst van de fietsenfabriek. Er is alle tijd voor zo'n diskussie omdat nieuwbouw pas over een jaar kan starten.

Volop in gebruik

De mensen die nu aktief zijn in de fietsenfabriek zijn begonnen met de volgende aktiviteiten:

- werkplaats voor reparatie van huishoudelijke apparaten en geluidsapparatuur,
- tweedehandsgoederenwinkel (recyclingwinkel),
- restaurant,
- meubelmakerij en ontwerpatelier,
- zeefdruksterij voor vrouwendrukwerk,
- tejaterproduktiestudio en oefen/kursusruimte,
- werkplaats voor sleutelen aan auto's en oldtimers,
- muziekwinkel annex opnamestudio voor muziekkassettes,
- stencildrukkerij,
- werkplaats voor kinderspeelgoed en reparatie aan houten muziekinstrumenten,
- tejatertje voor film-. dans-, en toneeluitvoeringen,
- afrodansschool,
- kledingatelier,
- school voor vrouwenaktiviteiten (o.a. elektriciteit),
- oefenruimte voor popgroepen,
- vijftal ateliers,
- vijftal woningen,
- kampeerwagen-betimmeringsbedrijf,
- aktiviteitencentrum voor vergaderingen, scholingen, exposities, filmvoorstellingen enz.

Het gebouw is eenvoudig in te delen. Met zeer simpele middelen is een voorlopige ingebruikname mogelijk.
Dit blijkt wel uit het feit dat de elektronikawerkplaats, de recyclingwinkel, de stencildrukkerij, kledingatelier, oefenruimte, ateliers en het aktiviteitencentrum, de tejaterstudio en een woning reeds volop in bedrijf en gebruik zijn.

Verbouwing: simpel en in eigen hand

De kosten van verbouwing, huur en energie zullen worden gedekt door de opbrengsten van de verschillende aktiviteiten.
Voor zover een beroep moet worden gedaan op overheidssubsidies gaat het om de normaal daarvoor beschikbare gelden. Zoals de gemeentelijke kredieten voor startende bedrijven, provinciaal werkgelegenheidsfonds, rijksinvesteringspremies, ISR-gelden voor de woningen, enz.
Om de kosten zo laag mogelijk te houden willen wij het gebouw zelf verbouwen. Uiteraard in overleg met alle betrokken instanties, zoals brandweer, arbeidsinspektie, bouw- en woningtoezicht enz.
De benodigde techniese kennis en vakbekwaamheid voor het verantwoord uitvoeren van de simpele verbouwing hebben we in 'huis'. Er zijn gediplomeerde architekten, timmerlieden, elektriciennes, loodgieters, installateurs en metselaars onder ons. Over onze verbouwingsplannen hebben we reeds kontakten gelegd met de LOBH, planwinkel Delft, woonkollektief Poortgebouw enz. Ook het benodigde specialistiese gereedschap is eenvoudig te organiseren voor ons.

Financiering en exploitatie

De gemeente zal er geen cent ekstra in behoeven te steken, zij zal 'slechts' een bedrijfsverzamelgebouw rijker zijn!

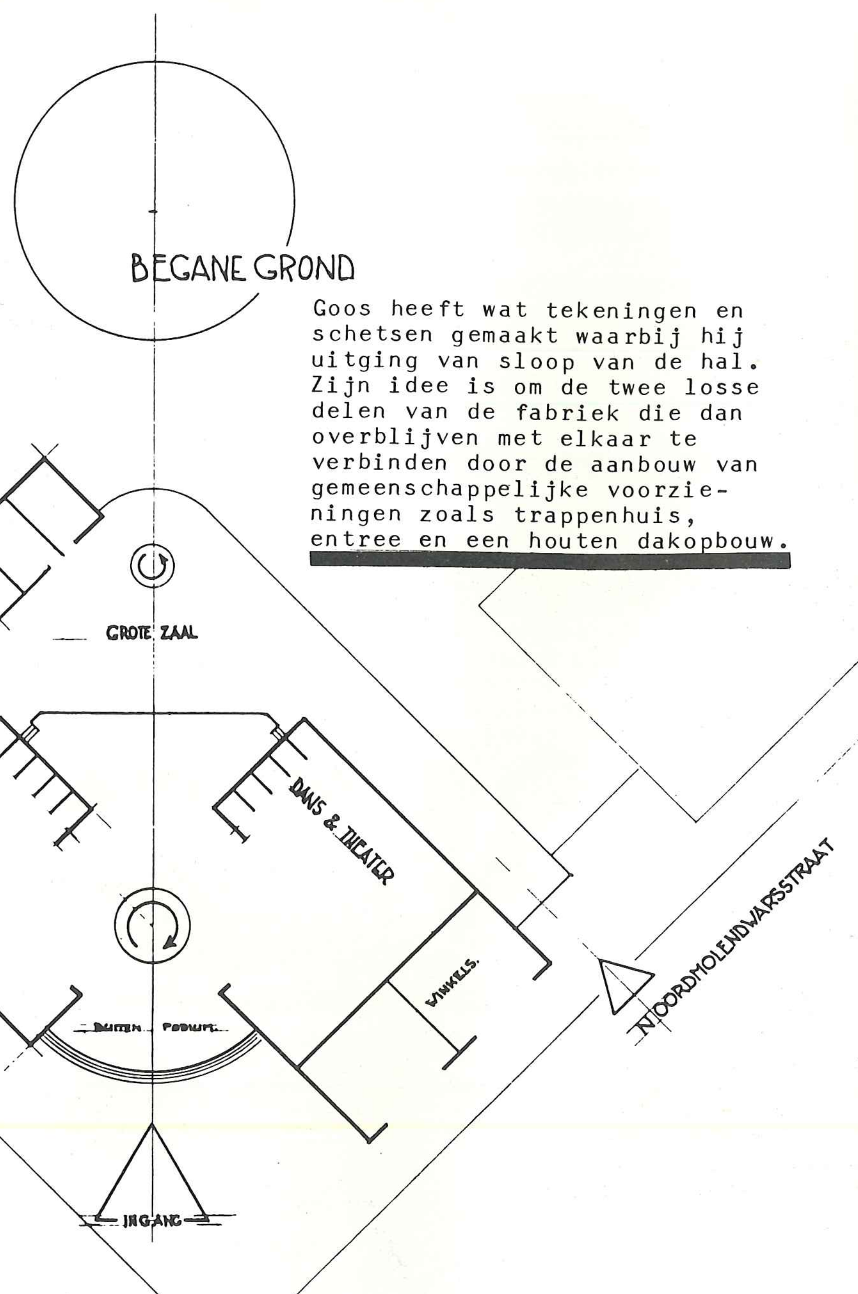
Uiteraard is het op deze korte termijn, met de sloopdreiging boven het hoofd, nog niet mogelijk een gedetailleerd financieringsplan en exploitatievoorstel op tafel te leggen.
Wij ontkennen niet dat het een hele klus zal zijn om de exploitatie rond te krijgen, wij vinden echter dat er alle aanleiding is om het realiteitsgehalte van onze plannen te onderzoeken.
Met ons vinden dat

- 400 buurtbewoners/sters,
- enkele woordvoerders van de Dienst Midden- en Kleinbedrijf,
- de Federatie Buskruit,
- enkele leden van de Bewonersorganisatie Oude Noorden,
- Jongerenbeweging FNV,
- bestuur PSP Rotterdam,
- Komite Jongeren Huisvesting,
- Rooie vrouwen in de PvdA,
- enz.
- enz.

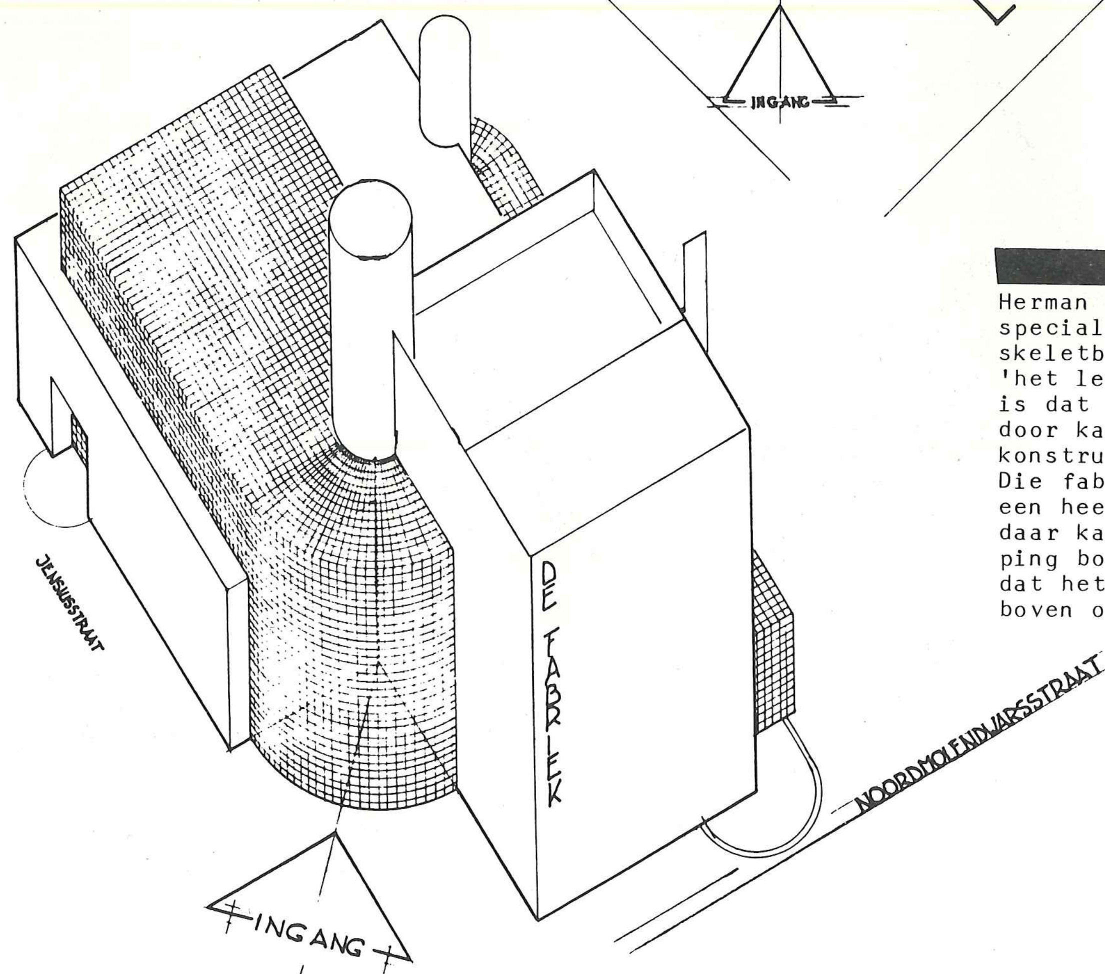

Goos Leeuwenstein (architekt):

'zonde van zo'n goed gebouw, er is zoveel van te maken. Met betrekkelijk eenvoudige middelen kan je het verbouwen en dan kan het gebouw nog jaren mee! Misschien moet je inderdaad denken aan gedeeltelijk afbreken van de hal op het binnenterrein. Die haalt immers nogal wat licht weg voor de omwonenden en isolatie daarvan zou een dure grap worden. Maar wat je dan overhoudt is prima bruikbaar!'

Goos heeft wat tekeningen en schetsen gemaakt waarbij hij uitging van sloop van de hal. Zijn idee is om de twee losse delen van de fabriek die dan overblijven met elkaar te verbinden door de aanbouw van gemeenschappelijke voorzieningen zoals trappenhuis, entree en een houten dakopbouw.

Herman van Rees (architekt, specialist op gebied van houtskeletbouw):

'het leuke van houtskeletbouw is dat het heel licht is, daardoor kan het vaak òp bestaande konstrukties worden gezet. Die fabriek van jullie heeft een heel stevige konstruktie, daar kan makkelijk een verdieping bovenop. Het lijkt mij dat het mooi wonen is daar boven op het dak!'

De fabriek in de stadsvernieuwing

Wonen en werken in de buurt

Als we de bonzen van de 'stadsvernieuwing' moeten geloven mag de nieuwe stad alleen bestaan uit onbetaalbare nieuwbouw en dure winkelruimte.
De ruimte voor marginale startende bedrijvigheid en voor niet-kommersiële aktiviteiten wordt langzamerhand, voor de stadsvernieuwingstrein uit, de stad uit gedreven.
Enorme hoeveelheden geld worden uitgegeven voor grote bedrijfsverzamelgebouwen buiten de stad, die echter voor het merendeel van de traditionele bedrijfjes uit de oude wijken onbetaalbaar zijn.
Daarbij komt de opkomst van het 'nieuwe type' ondernemer dat zich -met het groeien van de werkloosheid- aandient.
Steeds meer mensen, uitgesloten van het arbeidsproces, willen weer aan de slag. Desnoods tegen een loon dat onder het minimum ligt.
Steeds meer mensen willen aan de slag op een nieuwe manier: kleinschalig, met zelfbestuur, met of zonder behoud van uitkering, niet-kommersiëel, ideeel of juist 'een gat in de markt vullend'. Een eigen oplossing voor een kapot ekonomies stelsel.

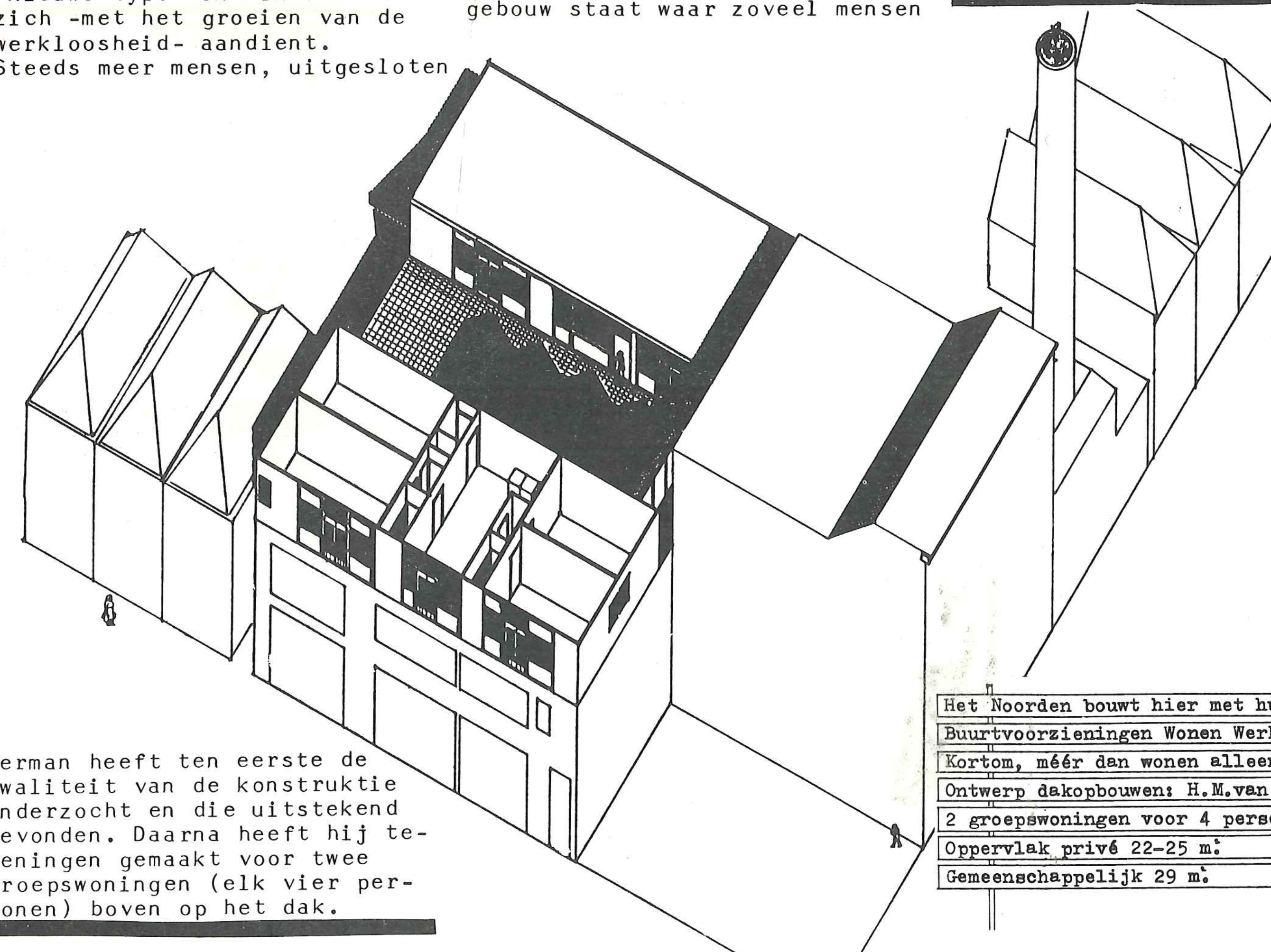
Serieuze aandacht

De ruimte voor deze initiatieven wordt echter steeds schaarser.
Wordt het niet eens tijd serieus aandacht aan dit probleem te schenken?

Is het zo onzinnig -wanneer hier zo'n goed en goedkoop gebouw staat waar zoveel mensen mooie plannen voor hebben- om dan op z'n minst even tijd te nemen om de haalbaarheid serieus te onderzoeken?

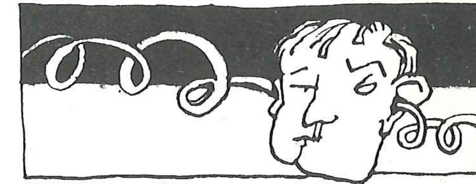
Natuurlijk, ook wij vinden dat slechte woningen vervangen of verbeterd moeten worden. Ook wij vinden dat de hinder van bedrijven zoveel mogelijk beperkt moet worden.

Wij vinden echter ook dat kleinschalige bedrijvigheid in de binnenstad thuishoort. Dat goedkope bedrijfsruimte beschikbaar moet blijven. Dat de stad meer is dan alleen woonplaats.
Was het niet juist die menging van funkties die de stad als woongebied zo aantrekkelijk maakte?
Was het niet juist die 'broedplaatsfunktie' van de oude wijken die zo belangrijk was voor de ontwikkeling van de ekonomie?

Herman heeft ten eerste de kwaliteit van de konstruktie onderzocht en die uitstekend bevonden. Daarna heeft hij tekeningen gemaakt voor twee groepswoningen (elk vier personen) boven op het dak.

De fabriek gesloopt ?
Besluitvorming niet zorgvuldig

Woningen en slopen

In het stadsvernieuwingsproces was het voor de stedebouwkundigen en stadsvernieuwers zo klaar als een klontje dat de fietsenfabriek gesloopt moest worden. Wat moet je anders met zo'n groot gebouw in een oude wijk dan slopen?
Wij weten het wel maar de stadsvernieuwers denken niet kreatiever dan woningen bouwen en slopen voor nieuwbouw.
Al heel vroeg in de procedure over het stedebouwkundig plan voor het betreffende deel van de wijk heeft de projektgroep Oude Noorden dan ook de intentie uitgesproken dat de fabriek gesloopt moest worden!
Ambtelijk werden daarna voorbereidingen getroffen voor een sloopbesluit zonder dat men wist wat er op de kale plek zou komen.

DMK-onderzoek

Op eigen initiatief voerde de Dienst Midden- en Kleinbedrijf in de zomer van '83 een globaal onderzoek uit om te bekijken of de fabriek geschikt gemaakt kon worden voor nieuwe bedrijvigheid.
Dit DMK-onderzoek liet zien dat er onder de bedrijven in het Oude Noorden, die door de stadsvernieuwing moesten verhuizen, geen animo was om iets in de fabriek te beginnen.

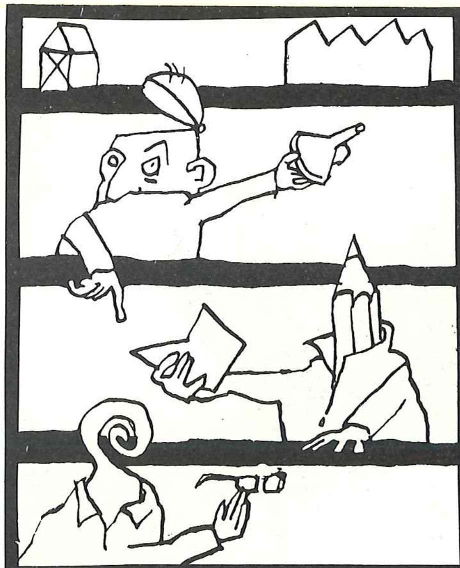
Mee in bouwstroom

De projektgroep bedacht toen in een later stadium om de lokatie van de fabriek toe te voegen aan een reeds in voorbereiding genomen plan voor de bouw van experimentele houtskeletwoningen.
Dit had voor de projektgroep twee voordelen. Door de grote oppervlakte van deze nieuwe lokatie voor de houtskeletbouw was de financiering van deze bouwstroom ineens een stuk eenvoudiger. Het tweede voordeel was dat door de ligging van deze lokatie het mogelijk bleef om alle te bouwen houtskeletwoningen bij dezelfde woningkorporatie onder te brengen.

Opportunisme

Dus sloop van de fietsenfabriek en nieuwbouw van experimentele houtskeletwoningen, aldus de projektgroep.
Maar volgens ons gaat het hier om het opportunisties gebruik van een zich 'toevallig' aandienende mogelijkheid.
Er is geen sprake van een 'zorgvuldige' besluitvorming!

Want er is nooit goed onderzocht of de fabriek wel geschikt gemaakt kan worden voor geen-overlast-gevende bedrijvigheid.

Kombinatie

Het onderzoek van de DMK richtte zich op voor de stadsvernieuwing te verplaatsen bedrijven. Elk apart voelen die bedrijven niets voor de fabriek. Nooit is onderzocht of een kombinatie van bedrijven wel geschikt is voor de fabriek.
Aan zoiets wordt nu eenmaal niet gedacht, zoiets is nieuw en nog redelijk onbekend.
Ook volgens woordvoerders van DMK is er nu sprake van een nieuwe situatie die een hernieuwd onderzoek naar de haalbaarheid van bedrijvigheid in de fabriek rechtvaardigt.

Andere plannen

De projektgroep was bovendien enkele keren informeel op de hoogte gesteld door mensen uit de kraakbeweging Oude Noorden dat groepen belangstelling hadden voor een alternatief gebruik van de fabriek. Die groepen hebben nooit de kans gekregen om uitleg over hun plannen te geven, nooit zijn ze gehoord toen de projektgroep moest beslissen over de bestemming van de fabriek.
Wel hebben we toen via via gehoord dat het projektburo in overleg was met Jocon S, een jongerencentrum in de wijk, over het tijdelijk gebruik van de fabriek door Jocon S ten behoeve van een tweedehandsmarkt en zelfs voor werkprojekten die het jongerencentrum wilde opstarten!

Sloopbesluit gekraakt

Nee, alternatief gebruik van de fietsenfabriek is nooit overwogen. De stadsvernieuwers besloten met kleppen voor de ogen tot sloop en nieuwbouw van woningen. Terwijl het alternatief voor het oprapen ligt.
We hebben toen de fietsenfabrek gekraakt en in gebruik genomen. Bijna direkt zochten we kontakt met de bewonersorganisatie en projektburo om onze plannen uiteen te zetten.
Dat resulteerde uiteindelijk in de afspraak dat er een maand de tijd zou worden genomen om te onderzoeken of de fabriek tijdelijk door ons gebruikt zou kunnen worden.

Een maand overleg

In die maand hebben enkele gesprekken plaats gevonden, maar slechts in die zin dat geweigerd werd serieus te praten over onze plannen. Een maand lang kregen we niets anders te horen dan sloop, sloop en nog eens sloop en wel op zo kort mogelijke termijn. Er werd niet ingegaan op konstruktieve voorstellen onzerzijds: het realiseren van houtskeletwoningen in en op het bestaande gebouw of gedeeltelijk slopen van de hal op het binnenterrein ten behoeve van tuinen voor de omliggende woningen.
Zelfs tijdelijke ingebruikgeving, waarvoor wij bereid waren bindende afspraken te maken, bleek onbespreekbaar!

Hoewel men niet afliet waardering voor ons initiatief uit te spreken weigerde men daaraan enige reeële inhoud te geven.

De bewonersorganisatie heeft die hele maand zelfs botweg geweigerd met ons waar dan ook over te praten.

Definitief sloopbesluit?

De maand voor overleg over de bestemming van de fabriek heeft dus geen enkele reeële betekenis gehad!
Nee, de projektgroep en de bewonersorganisatie besloten na die maand om de fabriek te slopen, op korte termijn. En het resultaat van deze fraaie besluitvorming is nu de brief van onze burgemeester: vòòr 20 januari stoppen met de aktiviteiten en het pand verlaten zodat ten behoeve van de stadsvernieuwing gesloopt kan worden.

Nee !

Wij gaan dóór

Wij eisen:

-uitstel sloop
-tijdelijke ingebruikgeving totdat nieuwbouw kan starten
-tijd om de haalbaarheid van onze plannen aan te tonen.

We willen en kunnen deze gang van zaken niet aksepteren.
We bestrijden het -overhaaste- sloopbesluit.
We zullen het gebouw dan ook niet verlaten en gaan door met onze aktiviteiten en plannen in de fabriek.

